

Print from Lovdata - 04.03.2021 13:09

LOVDATA

Supreme Court Appeals Committee - Ruling. - HR-1998-608-K - Rt- 1998-1647

Instance	Supreme Court Appeals Committee - Ruling.
Date	1998-10-27
Published	HR-1998-608-K – Rt-1998-1647
Keywords	Civil proceedings. Aviation law. Right to compensation. Networking.
Summary	The rules of jurisdiction in the Civil Procedure Act, Chapter Two, basically regulate it mutual competence between the individual conciliation councils and city and county courts in Norway. Whether they also regulate the courts' international jurisdiction must be decided through an interpretation of the individual provision. Section 29 of the Dispute Resolution Act must be understood as meaning that it also applies the tort site alternative must set out a requirement that the dispute must have a natural one connection to Norway. In this case, it was not sufficient that the plane crash occurred on Norwegian territory (Svalbard). The parties had no affiliation with Norway.

A Russian plane crashed on Svalbard on August 29, 1996. All 141 on board died in the accident. Several of them survivors have subsequently filed a claim for damages against the airline and the airline's insurance company at Nord-Troms District Court.

The accident which is the basis for the plaintiffs' lawsuit against the insurance company AFES, occurred on Svalbard, and according to the wording of the Civil Procedure Act § 29, it should then be possible to bring an action for damages in this country. In the decision included in Rt- 1996-875, it is assumed that the provision also authorizes international competence. This decision can in the opinion of the Appeals Committee is not understood as a lawsuit with a claim for compensation after an accident that is occurred in Norway, in each case can be constructed here. The decision applied to the effect alternative in § 29, and only this is discussed in more detail. The Appeals Committee agrees with the Court of Appeal that this also applies the tort site alternative, a requirement must be set that the dispute must have a natural connection to Norway. One harmful act or accident can lead to claims for compensation of a very different nature, and § 29 also discusses claims on redress, social security and pension. In the committee's opinion, this would go too far if the

provision were to go ahead interpreted directly according to the wording when it came to the courts' international competence.

It is not disputed that the parties have no connection to Norway. It is only that the plane crash occurred Norwegian territory that links the case to Norway. The accident undoubtedly caused many and great losses, but these losses originated in the plaintiffs' - the survivors' - home country, not in Norway. The insurance agreement has also been entered into abroad between foreign companies. In the Appeals Committee's view, the case does not have such a connection to Norway that the lawsuit can be filed here.

Høyesteretts kjæremålsutvalg - Kjennelse. - HR-1998-608-K - Rt-1998-1647

Instans	Høyesteretts kjæremålsutvalg – Kjennelse.
Dato	1998-10-27
Publisert	HR-1998-608-K – Rt-1998-1647
Stikkord	Sivilprosess. Luftfartsrett. Erstatningsrett. Vernetting.
Sammendrag	<p>Vernetingsreglene i tvistemålsloven annet kapittel regulerer i utgangspunktet den innbyrdes kompetanse mellom de enkelte forliksråd og by- og herredsretter i Norge. Hvorvidt de også regulerer domstolenes internasjonale domsmyndighet må avgjøres gjennom en fortolkning av den enkelte bestemmelse.</p> <p>Tvistemålsloven § 29 må forstås slik at også når det gjelder skadestedsalternativet må oppstilles et krav om at tvisten må ha en naturlig tilknytning til Norge. I dette tilfelle var det ikke tilstrekkelig at flyulykken inntraff på norsk territorium (Svalbard). Partene hadde ingen tilknytning til Norge.</p>
Saksgang	Hålogaland lagmannsrett LH-1998-231 K – Høyesterett HR-1998-608-K, jnr 333/1998
Parter	Nikolai Zalesny med flere (i alt 16) (advokat Gunnar Nerdrum) mot Forsikringselskapet AFES (advokat Jon Lyng)
Forfatter	Gussgard, Coward og Stang Lund

Innholdsfortegnelse

Høyesteretts kjæremålsutvalg - Kjennelse. - HR-1998-608-K - Rt-1998-1647	1
Innholdsfortegnelse.....	2

Et russisk fly styrtet på Svalbard 29 august 1996. Alle de 141 om bord omkom ved ulykken. Flere av de etterlatte har i ettertid reist erstatningssøksmål mot flyselskapet og flyselskapets forsikringsselskap ved Nord-Troms herredsrett.

De kjærende parter i denne saken, Nikolai V Zalesny m fl, har adresse i Russland, Moldova og Ukraina. Forsikringsselskapet AFES har forretningsadresse i Russland. Også flyselskapet A/O Vnukovskies Avialinii, er hjemmehørende i Russland.

Nord-Troms herredsrett avsa 17 februar 1998 beslutning med slik slutning:

"Søksmålene mot forsikringsselskapet AFES i sak nr. 1287-, 1503- og 1564/97 A fremmes."

Forsikringsselskapet AFES påkjærte beslutningen til Hålogaland lagmannsrett som 31 juli 1998 avsa kjennelse som for avvisingsspørsmålet har slik slutning:

"1. Søksmålet mot forsikringsselskapet AFES i Nord-Troms herredsretts sak 1297-97 A avvises."

Det antas at sak 1297 – 97 A er feilskrift for sak 1287 – 97 A.

I slutningens punkt 2 ble de 16 saksøkerne, hver oppregnet med navn, pålagt – en for alle og alle for en – å erstatte AFES' saksomkostninger med 8 030 kroner.

Nikolai V Zalesny m fl, i alt 16 parter, har i rett tid påkjært lagmannsrettens kjennelse til Høyesteretts kjæremålsutvalg. Det bemerkes at det er inngitt en felles kjæremålsklæring for alle de tre søksmålene. Anførlene er utdypet i et senere prosesskrift. Det er i hovedsak anført at

- tvistemålsloven § 29 angir norske domstolars internasjonale kompetanse
- det var uriktig av lagmannsretten å innfortolke et vilkår om at partene og tvisten må ha nødvendig tilknytning til Norge, for å anvende skadestedsalternativet i tvistemålsloven § 29

Side 1648

- avgjørelsen i Rt-1996-875, som lagmannsretten har vist til, gjaldt virkningsalternativet i tvistemålsloven § 29, og det kan ikke utledes av den avgjørelsen at et tilsvarende tilknytningskrav må gjelde for skadestedsalternativet
- uansett må tilknytningskravet være oppfylt når den skadevoldende handling og skaden, som her, i sin helhet har oppstått på norsk territorium – det russiske flyselskapet kan saksøkes i Norge etter luftfartsloven § 10-28, og da er det naturlig at forsikringsselskapets posisjon behandles og avgjøres samtidig.

I kjæremålet er det nedlagt slik påstand:

1. Nord-Troms herredsretts saker 1287/97 A, 1503/97 A og 1564/97 A fremmes mot forsikringsselskapet AFES.
2. De kjærende parter tilkjennes saksomkostninger for herredsrett, lagmannsrett og Høyesteretts kjæremålsutvalg."

Forsikringsselskapet AFES har inngitt tilsvaer. Det er i hovedsak anført at

- lagmannsrettens dom er riktig i begrunnelse og resultat
- det må innfortolkes i tvistemålsloven § 29 at norske domstoler bare er kompetente der tvisten har en naturlig tilknytning til Norge
- denne tvisten har ingen annen tilknytning til Norge enn at ulykken inntraff på Svalbard. Saksøkerne er enten ukrainske eller russiske borgere, og de saksøkte er et russisk flyselskap, et russisk forsikringsselskap og reassurandører hjemmehørende bl a i Storbritania
- selve skadevirkningen i saken er de etterlattes økonomiske forsørgertap. Denne virkningen er inntrådt i Russland og Ukraina, ikke i Norge
- det gir ikke tvisten tilstrekkelig tilknytning til Norge at flyselskapet kan saksøkes her i landet.

Det er nedlagt slik påstand:

1. Kjæremålet forkastes.
2. Forsikringsselskapet AFES tilkjennes sakens omkostninger for herredsrett, lagmannsrett og høyesterett."

Høyesteretts kjæremålsutvalg som har full kompetanse i saken, jf tvistemålsloven § 404 første ledd nr 1, skal bemerke:

Etter tvistemålsloven § 29 kan søksmål blant annet om erstatning i anledning av skade som er oppstått ved en skadegjørende handling eller ulykke, anlegges av eller mot enhver som påstås ansvarlig i "den rettskrets hvor handlingen eller ulykken har funnet sted eller sykdommen oppstått eller den umiddelbare virkning er inntrådt".

Vernetingsreglene i tvistemålsloven annet kapittel regulerer i utgangspunktet den innbyrdes kompetanse mellom de enkelte forliksråd og by- og herredsretter i Norge. Hvorvidt de også regulerer domstolenes internasjonale domsmyndighet må avgjøres gjennom fortolkning av den enkelte bestemmelse. Om dette vises til Rt-1993-44.

Den ulykken som er grunnlaget for de kjærende parters søksmål mot forsikringsselskapet AFES, inntraff på Svalbard, og etter ordlyden i

Side 1649

tvistemålsloven § 29 skulle da erstatningssøksmålet kunne anlegges her i landet. I avgjørelsen inntatt i Rt-1996-875 er det lagt til grunn at bestemmelsen også hjemler internasjonal kompetanse. Denne avgjørelsen kan etter kjæremålsutvalgets mening ikke forstås slik at søksmål med krav om erstatning etter en ulykke som er inntruffet i Norge, i et hvert tilfelle kan anlegges her. Avgjørelsen gjaldt virkningsalternativet i § 29, og bare dette er nærmere omtalt. Kjæremålsutvalget er enig med lagmannsretten i at det også når det gjelder skadestedsalternativet må oppstilles et krav om at tvisten må ha en naturlig tilknytning til Norge. En skadegjørende handling eller ulykke kan medføre erstatningskrav av svært ulik art, og § 29 omtaler også krav om oppreisning, trygd og pensjon. Det ville etter utvalgets oppfatning føre for langt om bestemmelsen skulle fortolkes direkte etter ordlyden når det gjaldt domstolenes internasjonale kompetanse.

Det er ikke omstridt at partene ikke har noen tilknytning til Norge. Det er alene det at flyulykken inntraff på norsk territorium som knytter saken til Norge. Ulykken forårsaket utvilsomt mange og store tap, men disse tap oppsto i saksøkernes – de etterlattes – hjemland, ikke i Norge. Forsikringsavtalen er også inngått i utlandet mellom utenlandske selskaper. Etter kjæremålsutvalgets syn har saken ikke slik tilknytning til Norge at søksmålet kan anlegges her.

At søksmål om erstatning ubestridt kan anlegges mot flyselskapet i Norge i henhold til luftfartsloven § 10-28, og de praktiske hensyn som det ut fra dette kan argumenteres med, kan etter utvalgets syn ikke tillegges avgjørende betydning. Det samme må gjelde de øvrige forhold som er omtalt i kjæremålsklæringen.

Lagmannsrettens kjennelse må etter dette stadfestes.

Kjæremålsmotparten har krevd saksomkostninger for alle retter. Kravet tas til følge med 15 000 kroner inkludert omkostninger.

Kjennelsen er enstemmig.

Slutning:

Lagmannsrettens kjennelse, slutningens punkt 1, stadfestes.

I saksomkostninger for herredsretten, lagmannsretten og Høyesteretts kjæremålsutvalg betaler de kjærende parter v/advokat Gunnar Nerdrum – en for alle og alle for en – til Forsikringsselskapet AFES 15 000 – femtentusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.